

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3135/2021
18.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миша Петровски, адвокат из ..., против туженог Института за вирусологију, вакцине и серуме „Торлак“ из Београда, чији је пуномоћник Страхиња Стојковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2151/20 од 14.04.2021. године, у седници већа одржаној 18.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2151/20 од 14.04.2021. године.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П1 197/2019 од 04.12.2019. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење туженог број 80/15 од 07.04.2014. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду број 20/94 од 11.04.2003. године и обавезан тужени да тужиоца врати на рад у року од 15 дана од дана достављања отправка пресуде. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка накнади износ од 283.500,00 динара са законском затезном каматом почев од 04.12.2019. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог да се обавезе тужилац да туженом накнади трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2151/20 од 14.04.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, делу става другог којим је обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка накнади износ од 283.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате и у ставу трећем изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка, садржано у преосталом делу става другог изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова парничног поступка за период до извршности пресуде. Ставом трећим

изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 27.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11...18/20), Врховни касациони суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, Наводима ревизије да првостепена пресуда не садржи све законом прописане елементе и да је првостепени суд пропустио да цени изведене доказе, ревидент указује на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 355 став 6, и члан 8. Закона о парничном поступку учињене пред првостепеним судом, које не представљају разлог због ког ревизија може да се изјави сходно члану 407. став 1. истог закона. Такође, ни ревизијски навод да другостепена пресуда не садржи јасне и разумљиве разлоге за одбијање жалбе туженог, на који начин се указује на битну повреду одредаба парничног поступка прописану одредбом члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, није разлог због ког се ревизија може изјаснити сходно члану 407. став 1. ЗПП.

Према утврђењу првостепеног суда, тужилац је био у радном односу код туженог на основу Уговора о раду о уређивању права, обавеза и одговорности број 20/94 од 11.04.2003. године, распоређен на пословима ... у Одељењу за техничке и помоћне послове са пуним радним временом. Решењем туженог број 80/15 од 07.04.2014. године тужиоцу је отказан уговор о раду, на основу члана 179. став 1. тачка 2. Закона о раду, а на терет су му стављене повреде радних обавеза предвиђене уговором о раду, и то: непоштовање радне дисциплине, непоступање по писменом налогу или наредби непосредног руководиоца, помоћника директора или директора и друге повреде радних обавеза које су као такве утврђене неким другим општим актом. Према образложењу оспореног решења тужилац 27.12.2013. године није дошао на време на посао, када је по распореду требало да замени колегу из ноћне смене; у јануару 2014. године два пута (17.01. и 25.01.) није приликом уласка и изласка из круга туженог чекирао идентификациону картицу, а од фебруара 2014. године престао је да врши чекирање картицом, при чему није пријавио да је идентификациона картица неисправна, па није поступио по писменом налогу директора који се односи на увођење електронске контроле уласка и изласка и обавезно чекирање картице на портирници. Тужиоцу је такође стављено на терет да се 26.02.2014. године непримерено обраћао помоћнику директора, ББ. Пре отказа уговора о раду тужиоцу је достављено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, на које се он у остављеном року изјаснио негирајући повреду везано за чекирање картице, док се о осталим повредама радне обавезе није изјашњавао.

Током поступка је утврђено да је овлашћено лице туженог за тужиочево кашњење на посао 27.12.2013. године сазнало одмах јер је тада дошло и до прекида рада котла, а у вези чега су се тужилац и његове колеге из претходне смене писмено изјашњавали (Изјава тужиоца заведена код туженог под бројем 145/135 од 27.12.2013.

године и исказ законског заступника туженог), а оспорено решење је донето 07.04.2014. године, протеком више од три месеца од дана сазнања послодавца за чињенице које су основ за давање отказа. Везано за наводе из оспореног решења у погледу чекирања картице, утврђено је да је тужиоцу картица украдена из возила заједно са свим осталим личним документима крајем децембра 2013. године и према исказу тужиоца саслушаног у својству странке, сведока ВВ, али и сведока ББ тужилац је обавестио своје руководиоце о губитку картице, што је у свом исказу навела и законска заступница туженог ГГ, док је сведок ДД навела да је доставила директору захтев да се тужиоцу изда нова идентификациона картица, која тужиоцу није ни уручена. У односу на повреду радне обавезе која се састоји у непримереном обраћању тужиоца ББ, помоћнику директора за техничке и др. сл. послове, приликом обиласка котларнице 26.02.2014. године, у решењу о отказу, као и у претходном упозорењу, није конкретизовано на који начин и којим речима је тужилац вређао ББ, већ се само наводи да је био јако непријатан, да је покушао да се свађа, да је изговорио доста увредљивих речи и да је био јако дрзак, тако да су наводи из оспореног решења и упозорења које му је претходило паушалне природе.

На основу утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је оспорено решење о отказу уговора о раду од 07.04.2014, године незаконито, јер није донето у законитом поступку и у себи садржи неистините чињеничне наводе, због чега је усвојен захтев тужиоца за поништај оспореног решење и враћање на рад код туженог.

Другостепени суд је ради употпуњавања чињеничног стања отворио расправу, саслушао тужиоца и сведока ББ и из утврђеног чињеничног стања, а везано за кашњење тужиоца на посао 27.12.2013. године, закључио да је директор туженог сазнао за чињенице које су основ за отказ уговора о раду непосредно након догађаја 27.12.2013. године уз закључак да је у погледу ове повреде радне обавезе наступила застарелост давања отказа у смислу члана 184. став 1. Закона о раду важећег у односном периоду, будући да је од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа па до дана доношења оспореног решења протекао субјективни рок од три месеца.

Када је реч о повреди радне обавезе која се односи на непоштовање обавезе чекирања картице приликом уласка и изласка из круга Института, другостепени суд је утврдио да је тужилац био упознат са одлуком о обавези чекирања од свог претпостављеног ББ, а у функцији евидентирања радног времена и исплате зараде, да није имао проблеме са откуцавањем у смислу неисправности картице већ да му је идентификациона картица са осталим личним документима украдена из возила крајем децембра, да је нестанак картице пријавио први следећи радни дан, јер се на основу чекирања картице обрачунава зарада, те да 17.01.2014. и 25.01.2014. године није заборавио картицу, с обзиром да се код туженог не може ући ако је картица заборављена, а ако је украдена може уз претходно пријављивање нестанка картице и уписивање од стране портира, да до доношења оспореног решења тужени није издао нову идентификациону картицу, па код наведеног, а како тужени није са своје стране доставио доказе за своје тврдње да се тужилац 17.01.2014. године и 25.01.2014. године није чекирао јер је заборавио картицу, те да крађу није одмах пријавио, а терет доказивања ових чињеница био је управо на туженом, то је применом правила о терету доказивања, оценио да овде нису остварена обележја наведене повреде радне обавезе.

Коначно, у погледу непромереног опхођења тужиоца према ББ 26.02.2014. године, другостепени суд, полазећи од тога да се законитост решења мора ценити са аспекта чињеничних навода који су овде изостали, закључује да тужени није доказао да је тужилац учинио повреду радне обавезе односно исказао недисциплину која је таква да не може да настави рад код послодавца, па код свега изложеног такође закључује да је у целини основан захтев тужиоца за поништај оспореног решења и враћање тужиоца на рад код тужене.

И по оцени Врховног касационог суда, на овако утврђено чињенично стање, правилно је побијаном пресудом потврђена првостепена одлука којом је поништено решење туженог о отказу уговора о раду и тужилац враћен на рад.

Према одредби члана 179. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 32/13), важећег у време доношења оспореног решења, послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоје оправдани разлози који се односе на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, и то ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду.

Чланом 184. истог закона, прописано је да отказ уговора о раду из члана 179. тачка 1, 2, 3, 5. и 6. овог закона послодавац може дати запосленом у року од три месеца од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа, односно у року од шест месеци од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа.

Поштујући цитиране одредбе Закона, код утврђеног да је од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа па до дана доношења оспореног решења протекао субјективни рока од три месеца, правилан је закључак нижестепених судова да је у погледу ове повреде радне обавезе наступила застарелост давања отказа у смислу члана 184 Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 32/13). С тим у вези, неосновано је позивање ревидента на одредбу члана 184 ст.1 сада важећег Закона о раду, којом је за застарелост давања отказа због повреде радне обавезе предвиђен субјективни рок од шест месеци од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа и објективни рок од годину дана од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа. Ово зато што се законитост оспореног решења мора ценити према одредбама Закона о раду који је био на снази у време доношења решења о отказу уговора о раду чија се законитост оспорава, а то је Закон о раду ("Сл. гласник РС, бр. 24/05... 32/13). Супротно ревизијским наводима другостепени суд је ценио одредбе достављеног колективног уговора код послодавца, а у функцији тврдње да је тужилац извршио повреде радних обавеза и радне дисциплине и да је испоштвана процедура отказа и стога се неосновано у ревизији указује на одсуство оцене жалбених навода од стране другостепеног суда,

Када је реч о повреди радне обавезе у вези са чекирањем приликом уласка и изласка из Института, судови су дали разлоге након свеобухватне оцене доказа, а накнадно инсистирање на исказу сведока ЋЋ, који је изјавио да није био у прилици да уписује када тужилац долази на посао, будући да су радили у различитим сменама, није од значаја на другачије одлучивање, с обзиром да су судови оцену чињеничних разлога на којима је засновано оспорено решење дали кроз свеобухватну оцену изведених доказа и према становишту овог суда другостепени суд је правилном применом правила о терету доказивања утврдио да се у радњама тужиоца које се

односе на обавезу чекирања картицом нису остварила обележја повреде радне обавезе која му је оспореним решењем стављена на терет.

Коначно, у погледу повреде радне обавезе од 26.02.2014. године – непримереног опхођења тужиоца према ББ, код чињенице да у оспореном решењу није конкретизовано на који начин односно којим радњама, речима и понашањем је тужилац вређао ББ, нити је то, пак, учињено у претходном упозорењу на постојање услова за отказ уговора о раду, већ се само наводи да је тужилац био јако непријатан, да је покушао да се свађа, да је био јако дрзак и да је изговарао доста увредљивих речи, правилно је другостепени суд применом правила о терету доказивања закључили да тужени није доказао да је тужилац учинио повреду радне обавезе односно исказао недисциплину која је таква да не може да настави рад код послодавца, имајући у виду да се законитост решења о престанку радног односа цени са аспекта чињеничних навода који су овде изостали.

На основу изнетог, Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови правилном применом материјалног права усвојили тужбени захтев и поништили решење туженог од 07.04.2014. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду уз довољне и потпуне разлоге које у свему прихвата и Врховни касациони суд.

Како је усвојен тужбени захтев за поништај отказа, то је у складу са одредбом члана 191. став 1. Закона о раду, правилно усвојен и захтев за враћање тужиоца на рад, као нужне правне последице незаконите одлуке о престанку радног односа.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1 Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић